

Кузьменко М.М.

курсантка,

Науковий керівник: Неклеса О.

викладач,

Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ

**ПРИВЛАСНЕННЯ, РОЗТРАТА АБО ЗАВОЛОДІННЯ
МАЙНОМ ШЛЯХОМ ЗЛОВЖИВАННЯ
СЛУЖБОВИМ СТАНОВИЩЕМ, ВІДМІННІСТЬ
ВІД ІНШИХ МАЙНОВИХ ЗЛОЧИНІВ**

Привласнення – незаконне і безоплатне заволодіння (утримання, відмова у поверненні) чужого майна, що перебувало у його законному володінні, з метою подальшого використання його у власних інтересах або на користь третіх осіб. Внаслідок привласнення чужого майна зловмисник починає протиправно володіти та користуватися вилученим майном, покращуючи своє матеріальне становище безпосередньо за рахунок викраденого.

Розтрата полягає в незаконному і безоплатному (споживанні, продажу, безоплатній передачі, обміні, поверненні боргу тощо) винуватцю чужого майна, ввіреного йому чи підконтрольного. Внаслідок розкрадання винний покращує матеріальне становище інших осіб, безпосередньо споживаючи незаконно вилучене майно, позбавляючи їх одних матеріальних витрат, витрачаючи таке майно, збільшуючи доходи інших осіб.

Діяння може бути кваліфіковане як привласнення чи розтрата лише в тому випадку, якщо його об'єктом є майно, ввірене винному чи у його володінні, тобто воно перебувало у законному володінні винного, який мав право розпоряджатися, управляти, доставляти чи зберігати таке майно. Такий дозвіл може стосуватися професійних обов'язків, договірних відносин або спеціальних інструкцій.

Об'єкт злочину. Родовим об'єктом злочину є суспільні відносини власності, що охороняються кримінальним законом, як частина економічних відносин, як основа економічної системи держави.

Об'єктивна сторона злочину. З об'єктивної сторони злочин, передбачений статтею 191 КК України, може бути вчинений у формі [1]:

– *привласнення чужого майна, яке було ввірене особі чи перебувало в її віданні;*

Привласнення – це протиправне і безоплатне вилучення (утриманні, неперверненні) винним чужого майна, яке знаходилося у його правомірному володінні, з наміром в подальшому обернути його на свою користь чи користь третіх осіб.

В результаті привласнення чужого майна винний починає незаконно володіти і користуватись вилученим майном, поліпшуючи безпосередньо за рахунок викраденого своє матеріальне становище. Привласнення вважається закінченим з моменту вилучення чужого майна й отримання винним можливості розпорядитися ним як своїм власним.

– *розтрата такого майна зазначеною особою;*

Розтрата – це незаконне і безоплатне витрачання (споживання, продаж, безоплатну передачу, обмін, передачу в рахунок погашення боргу тощо) винним чужого майна, яке йому ввірене чи перебувало в його віданні.

Внаслідок розкрадання винний покращує матеріальне становище інших осіб, безпосередньо споживаючи незаконно вилучене майно, позбавляючи їх одних матеріальних витрат, витрачаючи таке майно, збільшуючи доходи інших осіб.

Відходи вважаються закінченими з моменту виселення, видачі майна. На відміну від привласнення, у разі розтрата винний не встигає подати позов про повернення ввіреного майна.

Діяння може бути кваліфіковане як привласнення чи розтрата лише в тому випадку, якщо його об'єктом є майно, ввірене винному чи у його володінні, тобто воно перебувало у законному володінні винного, який мав право розпоряджатися, управляти, доставляти чи зберігати таке майно. діяти. власність. Такий дозвіл може стосуватися професійних обов'язків, договірних відносин або спеціальних інструкцій.

Це право може поширюватися не лише на осіб, які перебувають у трудових відносинах з підприємством, установою чи організацією незалежно від форм власності (складщик, експедитор, брокер, продавець, касир). Цей дозвіл може бути надано будь-якій іншій (приватній) особі, якій власник майна відповідно до закону делегує певні повноваження щодо розпорядження, управління, доставки чи зберігання майна. Право такої особи може виникнути на підставі цивільно-правових договорів, договорів оренди, комісії, найму, перевезення, зберігання, оренди нерухомого майна. При цьому не має значення, який власник – юридична чи фізична особа – винний мав конкретні права щодо нерухомості.

– заволодіння чужим майном шляхом зловживання службовою особою своїм службовим становищем (за умови, що майно, яким винний

заволодіває, не ввірене йому, не перебуває в його безпосередньому віданні, але внаслідок службового становища суб'єкт злочину має право оперативного управління цим майном).

Зловживання службовим становищем як спосіб заволодіння майном означає, що особа порушує свої права та використовує організаційні чи адміністративні функції для незаконної та безоплатної торгівлі чужим майном: неправомірно доручає особі, матеріально відповідальній за видачу майна; отримує майно за фіктивними документами і т. д. Наприклад, чиновник, зловживаючи службовим становищем, незаконно отримує премії, підвищує заробітну плату. Правопорушення вважається вчиненим у момент незаконного безоплатного заволодіння майном.

На відміну від привласнення та привласнення іншої особи шляхом зловживання службовим становищем службової особи, основною ознакою є не наявність чи відсутність конкретних повноважень щодо майна, що є предметом злочину, а використання наданих їй службових повноважень. заволодіти чужим майном.

Якщо заволодіння чужим майном шляхом зловживання службовою особою службовою особою пов'язане з внесенням такою особою завідомо неправдивих відомостей, іншого підроблення чи складання та видачею до офіційних документів умисно неправдивих документів, дії винного кваліфікуються як злочинні. злочини 191, 366 КК України [1].

Володіння чужим майном службовою особою, що зловживає своїм становищем, вважається припиненим, якщо їй надається можливість розпоряджатися ним на власний розсуд.

Суб'єктивна сторона злочину. Суб'єктивна сторона злочину характеризується прямим умислом і корисливим мотивом.

Суб'єкти злочину. Суб'єктом привласнення і розтрати, відповідальність за які передбачена частиною першою статті 191 КК України [1], може бути осудна приватна особа, яка досягла 16-річного віку і якій майно, що є предметом цього злочину, було ввірене чи перебувало в її віданні.

Предметом такого протиправного вилучення може бути також майно, щодо якого ні винний, ні його підлеглі не наділені певними повноваженнями. На відміну від привласнення та привласнення іншої особи шляхом зловживання службовим становищем службової особи, основною ознакою є не наявність чи відсутність конкретних повноважень щодо майна, що є предметом злочину, а використання наданих їй службових повноважень. заволодіти чужим майном.

Оскарження чужого майна особою, яка не мала конкретних повноважень на це майно і за характером своєї діяльності мала лише доступ до цього майна (охоронець, охоронець, помічник робітника, швейцар тощо), підлягає оскарженню, вважається крадіжкою відповідно до ст. 185 КК України [1]. Це стосується і осіб, які виконували суто технічні функції з перевезення майна (водій, тракторист, комбайнер, водії транспортних засобів тощо). Якщо ці особи, окрім суто технічних функцій перевезення майна, наділені певними повноваженнями щодо майна, ввіреного на перевезення, їх дії, спрямовані на привласнення цього майна, слід розцінювати як розтрату або розтрату та розтрату майна, кваліфікувати на підставі ст. 191 КК. При цьому розкрадання чужого майна, вчинене особою, яка мала певну владу, але в даному випадку нею не користувалася, слід кваліфікувати за ст. 185, 186 або 187 КК України [1].

Список використаних джерел:

1. Кримінальний Кодекс України від 05.04.2001 № 2341-III зі змінами станом на 21.12.2016.